

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 11C/15/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716202325
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Káčeriková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2016:5716202325.2

Rozhodnutie

Okresný súd Martin pred samosudkyňou JUDr. Alenou Káčerikovou v právnej veci navrhovateľa : C. C., L.. XX.XX.XXXX, J. G. Q. X, XXX XX D. proti odporkyni: C. C., L.. XX.XX.XXXX, J. N.Í. XX, XXX XX C., právne zastúpená JUDr. Katarínou Turanskou, advokátkou so sídlom Štúrovo námestie 10520/13B, 036 01 Martin, v konaní o určenie výživného na plnoleté dieťa takto

rozhodol:

- I. Odporkyňa sa zaväzuje prispievať na výživu navrhovateľa mesačne výživné vo výške 160,- Eur počnúc dňom 03.03.2016 vždy do každého 25.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľa.
- II. Vo zvyšku súd návrh navrhovateľa zamietla.
- III. Súd zamietla návrh navrhovateľa o platenie výživného od 28.05.2015 do 03.03.2016.
- IV. O trovách konania súd rozhodne do tridsiatich dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Martin dňa 03.03.2016 sa navrhovateľ, syn odporkyne domáhal, aby súd zaviazal odporkyňu prispievať mu mesačné výživné v sume 250,- Eur od 28.05.2015 vždy do 15.-teho dňa v tom ktorom mesiaci. Súčasne zameškané výživné od 28.05.2015 do právoplatnosti rozsudku žiadal priznať a zaviazat' odporkyňu na jeho zaplatenie do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V ďalšom návrhu žiadal zaviazat' odporkyňu na vydanie vkladnej knižky, ktorá bola založená na tvorbu úspor pre potreby štúdia so sumou 7.565,- Eur, a to otcom navrhovateľa v zmysle rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 12P 25/2010.

Svoj návrh odôvodnil tým, že odporkyňa ako matka mu do 28.05.2015 prispievala na výživu, nakoľko býval s odporkyňou v spoločnej domácnosti, a to sumou 58,- Eur mesačne za študentský domov a do decembra 2014 sumou 100,- Eur mesačne na školské potreby. Vzhľadom na dlhodobé problémy s matkou, jej prehnanou šetrnosťou vody a tepla, ale hlavne neochotou podpory pri ďalšom štúdiu, spoločnú domácnosť s matkou opustil. V súčasnej dobe býva so svojou starou mamou v trojizbovom byte, kde má dostatok súkromia a možnosť kľudne sa učiť. Pre bývanie so starou mamou sa rozhodol z dôvodu, že otec obýva jednoizbový byt, kde by nemal dostatok súkromia. Vzhľadom k tomu, že stará mama je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 400,- Eur, prispieva jej na chod domácnosti a stravu. Matka (odporkyňa) mu mesačne prispieva sumou 150,- Eur, čo však podľa navrhovateľa je nepostačujúce vzhľadom na náročnosť štúdia. Súčasne uviedol, že otec mu na výživu platí včas, a to sumu 66,40 Eur na tvorbu úspor a sumu 133,- Eur na výživné. Na sporiacom účte eviduje navrhovateľ sumu 1.024,73 Eur.

Navrhovateľ uviedol výdavky, ktoré má so štúdiom, a to ubytovanie 58,- Eur, náklady na stravovanie v študentskom domove 70,- Eur, autobusová doprava 20,- Eur, študijné a materiálne pomôcky 25,- Eur.

2. Matka (odporkyňa) sa k návrhu vyjadrila písomným podaním doručeným Okresnému súdu Martin dňa 18.03.2016. Uviedla, že s návrhom na určenie výživného vo výške, ktorú požaduje plnoletý syn,

nesúhlasí. Poukázala na skutočnosť, že navrhovateľ sám a dobrovoľne opustil spoločnú domácnosť a odišiel bývať k starej matke, keďže otec mu prestal platiť šetriacu zložku. Súčasne poukázala na problémové správanie sa navrhovateľa aj v čase, keď bývali v spoločnej domácnosti, na neochotu pomôcť, vulgárne správanie nielen voči nej ako matke ale aj profesorky na strednej škole, kvôli čomu mu hrozilo vylúčenie zo školy. Navrhovateľ spolu s mladším bratom sa dopustil krádeže zlata rodičom odporkyne, ktoré odpredali a získali sumu 1.200,- Eur. Poukázala na to, že navrhovateľ je dospelý človek, zodpovedný za svoje činy a rozhodnutia, sám sa rozhodol odísť zo spoločnej domácnosti, nerešpektovať odporkyňu ako matku, nesprávať sa zodpovedne k rodine, ale používať výživné platené matkou a otcom podľa svojich predstáv.

3. Právna zástupkyňa odporkyne v písomnom vyjadrení doručenom Okresnému súdu Martin dňa 12.05.2016 poukázala na skutočnosť, že odporkyňa pravidelne po odchode navrhovateľa zo spoločnej domácnosti mu prispieva sumou 150,- Eur mesačne. Rovnako mu platí poisťné v sume 13,- Eur mesačne. Uviedla ďalej, že v dôsledku nezodpovedného správania sa navrhovateľa, tento ukončil štúdium v Bratislave a začal navštevovať vysokú školu vo Zvolene, čím došlo k predĺženiu štandardnej dĺžky štúdia, za čo musel navrhovateľ uhradiť poplatok za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia a to sumu 1.200,- Eur, ktorú mu prispela odporkyňa.

Okrem toho má odporkyňa aj vyživovaciu povinnosť k I. C., L.. XX.XX.XXXX. V závere písomného stanoviska uviedla, že suma 160,- Eur je primeraná a zodpovedajúca výdavkom a odôvodneným potrebám navrhovateľa ako i schopnostiam a možnostiam odporkyne.

4. Uznesením zo dňa 23.05.2016 pod sp. zn. 11C 15/2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.05.2016, súd vylúčil na samostatné konanie návrh navrhovateľa v časti, v ktorej sa domáhal, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým by odporkyňu uložil povinnosť vydať navrhovateľovi vkladnú knižku, ktorá mu bola zriadená pre tvorbu úspor na potreby štúdia so sumou 7.565,- Eur.

5. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 24.05.2016, 28.06.2016, kedy vypočul účastníkov konania, ktorí zotrvali na svojich postojoch uvedených v písomnom vyjadrení. Navrhovateľ je študentom 3. ročníka bakalárskeho študijného programu výrobná technika a manažment výrobných procesov v akademickom roku 2015/2016, ktorý trvá od 01.09.2015 do 31.08.2016. Štandardná dĺžka štúdia je tri roky.

6. Navrhovateľ na pojednávaní sa snažil zdôvodniť prečo odišiel zo spoločnej domácnosti, ktorú obýval spolu s matkou a bratom. Podľa jeho tvrdení, to nebola podpora matky v štúdiu, a až prehnaná snaha šetriť pokiaľ išlo o vodu a kúrenie. Všetky tieto dôvody ako aj známosti matky s inými mužmi prispeli k tomu, že v máji 2015 odišiel od matky a začal bývať u starej matky. Svoje výdavky špecifikoval sumou 58,- Eur na internát, 20,- Eur cestovné náklady, 20,- Eur školské pomôcky, 70,- Eur strava na internáte. Starej matke prispieva sumou 100,- Eur, v ktorej má zahrnuté náklady na bývanie a stravovanie. Súčasne navrhovateľ potvrdil, že otec mu prispieva sumou 133,- Eur na výživné, 66,- Eur na šetriacu zložku, 15,- Eur paušál na telefón. Navrhovateľ potvrdil, že okrem výživného v sume 150,- Eur mu matka poslala sumu 800,- Eur na zaplatenie školy. Nepoprel, že sa dopustil trestného činu krádeže u rodičov matky. Svoje nevhodné správanie sa podľa jeho vyjadrenia trochu zmenilo.

Žiadané výživné od matky považoval za primerané, nakoľko matka má dve zamestnania a je schopná prispievať v uvedenej výške na jeho výživu.

7. Odporkyňa sa pridrižovala svojho písomného stanoviska ako aj stanoviska svojej právnej zástupkyne. Poukázala na nevhodné, vulgárne správanie navrhovateľa voči nej. Keď po prvýkrát odchádzal k otcovi, veľmi zle a nevhodne sa k nej správal. Keď od otca odišiel a vrátil sa späť k nej, predpokladala, že sa zmenil, preto urobila tento krok a zobrala ho späť, avšak jeho správanie sa nezmenilo, aj pred svedkami jej vulgárne nadával. Odporkyňa uviedla ďalej, že je schopná a ochotná prispievať na výživu navrhovateľa sumou 160,- Eur, nakoľko má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k synovi I., ktorý je síce dospelý, ale neukončil štúdium na strednej škole a býva s ňou v spoločnej domácnosti. Súčasne odporkyňa prezentovala svoje výdavky, ktoré pozostávajú z nájomného za trojizbový byt vo výške 150,- Eur, poplatok za elektriku, televíziu, plyn 30,- Eur, káblová televízia 30,- Eur, úver 160,- Eur, ktorý si zobrala na prerobenie bytu, pričom bola prerobená aj izba navrhovateľa. Okrem týchto výdavkov sú to výdavky na smeti, mladšiemu synovi hradí telefón, poisťku, MHD, basketbal, lieky a časté návštevy u zubného lekára, keďže sa mu viac kazia zuby. Celkovo tak výdavky spolu s mladším synom predstavujú sumu okolo 600,- Eur.

8. Z výpovede navrhovateľa mal súd súčasne preukázané, že svoju matku žiadnym spôsobom nekontaktuje, negratuloval jej k narodeninám, nedaroval jej žiadny darček na Vianoce a na otázku právnej zástupkyne odporkyne, či má pocit, že sa vhodne správa k matke uviedol: „nebudem sa zdraviť niekomu, kto nemá chuť sa dohodnúť a robí zo seba len niečo, že je lepšie pred súdom, ale na verejnosti nie“.

9. Súd pojednávanie konané dňa 24.05.2016 odročil za účelom doplnenia dokazovania na 28.06.2016. Právna zástupkyňa odporkyne súdu doložila listinné dôkazy, a to kúpnu zmluvu zo dňa 20.07.2015, na základe ktorej odporkyňa predala obci Sučany nehnuteľnosť v katastrálnom území Sučany, ktorá bola v jej osobnom vlastníctve za sumu 35.000,- Eur, čestným prehlásením matky odporkyne, že suma za odpredaj nehnuteľnosti bola prevedená na jej osobný účet, čestným prehlásením matky odporkyne o prispievaní sumy 150,- Eur v čase, keď navrhovateľ bol zverený do osobnej starostlivosti odporkyne, výpisom z LV č. XXXX, psychologickým vyšetrením mladšieho syna odporkyne, uznesením Obvodného oddelenia PZ SR Sučany, SMS správami medzi navrhovateľom a odporkyňou.

10. Z vyššie uvedených predložených listinných dôkazov ako aj obsahom celého súdneho spisu sp. zn. 12P 25/2010, 16P 241/2006 súd zistil nasledujúci skutkový stav:

11. Rodičia navrhovateľa nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti. Ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 8C 29/2005 zo dňa 04.05.2005, ktorým bol navrhovateľ a jeho brat zverený do výchovy matke a otec bol povinný prispievať na ich výživu mesačne po v tom čase 4.000,- Sk s tým, že suma 2.000,- Sk bola u každého určená na tvorbu úspor. Rozsudkom sp. zn. 16P 241/2006 zo dňa 01.03.2007 bol na základe rodičovskej dohody v tom čase maloletý navrhovateľ zverený do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala platiť výživné 1.000,- Sk.

12. Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 12P 25/2010 zo dňa 15.03.2010 bol navrhovateľ ako maloletý opätovne zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný výživným vo výške 132,78 Eur a úsporami vo výške 66,39 Eur. Ako dôvod zmeny výchovného prostredia bola skutočnosť, že navrhovateľ si nerozumel s manželkou otca (u otca býval od 28.07.2006 do 01.01.2010).

13. Po vykonanom dokazovaní mal súd preukázané, že príjem odporkyne je mesačne vo výške 1.172,73 Eur. Má okrem navrhovateľa vyživovaciu povinnosť voči plnoletému synovi I., s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Súd poukazuje na skutočnosť, že odporkyňa má dve zamestnania. Preukázateľné výdavky odporkyne sú v sume cca 600,- Eur mesačne, mimo sumy 150,- Eur, ktorú prispieva na výživu navrhovateľa. Odporkyňa okrem príjmu zo zamestnania nemá žiadny iný príjem, ani majetok, ktorý by odôvodňoval priznanie výživného tak ako požadoval navrhovateľ. Je preukázané, že odporkyňa predala nehnuteľnosť v katastrálnom území Sučany, avšak podľa čestného prehlásenia jej matky získaná kúpna cena bola vložená na jej osobný účet.

14. Súd v tomto prípade posudzoval vzniknutú situáciu z dvoch hľadísk. Na jednej strane je tu návrh o výživné v sume 250,- Eur (syna voči matke), príjem odporkyne, ktorý by odôvodňoval priznanie takéhoto výživného (predaj nehnuteľnosti). Neobstojí obrana odporkyne, že finančné prostriedky za odpredaj nehnuteľnosti boli výhradne jej matky, keď odporkyňa bola jedinou vlastníčkou nehnuteľnosti, o čom svedčí LV č. XXXX. Teda bolo by v schopnostiach odporkyne výživné v žiadanej výške platiť. Na druhej strane súd zistil rozpor s dobrými mravmi.

15. V súvislosti s vyživovacou povinnosťou rodičov k deťom sa preskúmava kritérium dobrých mravov pri plnoletých deťoch. Za dobré mravy je treba považovať súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré osvedčujú istú nemennosť a sú rešpektované rozhodujúcou časťou spoločnosti; ide o tzv. etické zásady zodpovedajúce pravidlám slušnosti.

16. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

18. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou. Dosiahnutím plnoletosti táto vyživovacia povinnosť nezaniká, ale trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť, samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady, pričom sa vyžaduje, aby táto schopnosť bola trvalá, nakoľko príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Okolnosťou odôvodňujúcou trvanie vyživovacej povinnosti rodičov sa tradične akceptuje štúdium.

Rozpor s dobrými mravmi je obsiahnutý v ustanovení § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Podstata dobrých mravov spočíva v tom, že súd bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Nepochybná odôvodnenosť predmetného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založeného práve na takomto osobnom vzťahu.

Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti, ich danosť zisťuje podľa konkrétnych okolností prípadu.

20. Súd po prešetrení všetkých okolností tohto prípadu dospel k záveru, že správanie navrhovateľa voči matke je neštandardné, absentuje prirodzený rešpekt a úcta, ktorá má existovať na strane detí voči rodičom. Navrhovateľ v priebehu celého konania ani neprejavil ľútosť nad intenzitou svojho správania, konania (krádež šperkov rodičom odporkyne), a ani snahu a potrebu minimálne vzťahy upraviť. Súd mal snahu apelovať na navrhovateľa, na jeho morálnu povinnosť citlivým, adekvátnym spôsobom zdržať sa negatívnych emócií, vyvinúť maximálne úsilie tieto narušené vzťahy obnoviť. Napriek skutočnosti, že navrhovateľ je plnoletý, mal súd za to, že existencia vzájomných citových väzieb medzi ním a jeho matkou je pre jeho ďalší život a jeho kvalitu zásadná.

21. Vzhľadom k tomu, že určenie výživného v prípade, ak je navrhovateľ plnoletý, je možné priznať výživného od podania návrhu a nie späť, súd návrh v časti, ktorou sa navrhovateľ domáhal výživného od 28.05.2015 do 03.03.2016 (do podania návrhu) zamietol.

22. V prejednávanvej veci je nesporné, že vzťahy medzi účastníkmi nezodpovedajú vzťahom rodiča a dospelého dieťaťa. Neštandardné správanie navrhovateľa voči odporkyni bolo preukázané nielen samotným vystupovaním a vyjadrovaním sa navrhovateľa na pojednávaní, ale aj listinnými dôkazmi (SMS správy) ale aj priznaním samotného navrhovateľa, sa zásadne vymyká v rámci spoločensky žiaduceho sa správania dieťaťa k rodičovi. Dôkazom neprijateľnosti takéhoto správania sa navrhovateľa je aj skutočnosť, že sa mal dopustiť v dome svojich starých rodičov v období od 16.05.2014 do 01.06.2014 krádeže zlatých šperkov, ktoré trestné stíhanie bolo odložené, nakoľko bolo podmienené súhlasom poškodeného, t.j. matky odporkyne.

23. Dôvody, ktoré v priebehu konania uvádzal navrhovateľ na zdôvodnenie svojho správania sa voči odporkyni, nemôžu anulovať dôsledky jeho správania sa k odporkyni, ktoré nie je možné označiť inak, ako spoločensky neprijateľné.

24. Odporkyňa dobrovoľne prispievala navrhovateľovi na výživu mesačne 150,- Eur a poistku v sume 13,- Eur. Vo svojej výpovedi odporkyňa zotrvala na svojom stanovisku, že je ochotná naďalej prispievať výživné v uvedenej výške. Prihliadajúc na snahu odporkyne vyvinúť maximálne úsilie na zlepšenie vzájomných citových väzieb, súd rozhodol a zaviazal ju prispievať výživným mesačne v sume 160,- Eur. Keďže odporkyňa si túto vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne, nevzniklo zameškané výživné od podania návrhu.

25. Súd posúdil rozsah odôvodnených a nevyhnutných potrieb navrhovateľa a dospel k presvedčeniu, že výživné platené dobrovoľne matkou spolu s výživným, ktoré dostáva od otca, je vzhľadom na náklady, ktoré súdu predložil a zdôvodnil postačujúce.

26. Súd zároveň prihliadol ku skutočnosti, že odporkyňa v súčasnej dobe zabezpečuje aj starostlivosť o mladšieho syna, zabezpečila si aj druhé zamestnanie, aby mala dostatok finančných prostriedkov na náklady spojené s vedením domácnosti, výchovou mladšieho syna ale aj platením výživného na navrhovateľa. Je v súčasnej dobe predovšetkým v záujme navrhovateľa snažiť sa vybudovať si vzťah matka - syn. Zhodnotiac všetky uvedené dôvody, návrh navrhovateľa na výživné v prevyšujúcej časti, ako ho žiadal, súd zamietol.

27. O trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.